

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เพื่อศึกษาผลการนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ เพื่อที่จะได้เข้าใจเรื่องราวความเป็นมา พัฒนาการ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดในประเทศไทยอย่างถูกต้อง

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาค้นคว้าจากภาคสนาม (Field Study) โดยการใช้เครื่องมือสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนด คือ ผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา อัยการที่ปรึกษากฎหมาย พนักงานสอบสวน ผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้กระทำผิด ผู้ปกครองทั้งผู้กระทำผิดและผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชน เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางในการนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ส่วนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวเกี่ยวกับนโยบายและความคิดเห็นในการนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาทดลองใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดในการศึกษา แล้วนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา อัยการ ที่ปรึกษากฎหมาย พนักงานสอบสวน ผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha Cronbach Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8475 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาค้างนี้ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 2 แบบ ดังนี้

1. แบบสอบถามจะมีคำถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนแรก เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มประชากร ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์การทำงาน การมีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์

ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการประชุมต่อการนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาทดลองใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ดังนี้

ก. แบบของมาตรวัด แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale ตามวิธีการของ Likert โดยมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข. การให้คะแนนระดับการวัด ข้อความที่เรียบเรียงเพื่อวัดความคิดเห็นในเชิงบวก ระดับคะแนนจะเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน

ค. การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย ยึดเกณฑ์ในการประเมิน คือ

<u>ระดับความเห็น</u>	<u>ช่วงคะแนน</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4.51-5.00
เห็นด้วย	3.51-4.50
ไม่แน่ใจ	2.51-3.50
ไม่เห็นด้วย	1.51-2.50
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1.00-1.50

ส่วนที่สาม เป็นคำถามเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

2. แบบสัมภาษณ์จะเป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายและความคิดเห็นต่อการนำการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์มาทดลองใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง รวมถึงข้อขัดข้อง ปัญหาอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และแนวทางแก้ไข โดยผู้ศึกษาจะจัดเรียงคำถามไว้ตามลำดับต่อเนื่องให้เหมาะสม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้กลุ่มประชากรเป้าหมายมีจำนวนน้อย เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ใหม่และเพิ่งจะนำมาใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ได้แก่

1. ผู้ที่มีส่วนดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง คือ ผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง คือ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา พนักงานอัยการและพนักงานสอบสวน
3. ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ที่เคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง คือ ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชนหรือตัวแทนชุมชน
4. ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารศาลเยาวชนและครอบครัว คือ อดีตผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง อดีตอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และอดีต

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายภาพรวมทั้งหมดของศาล กับรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (ฝ่ายวิชาการ) และอดีตรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (ฝ่ายวิชาการ) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมกลุ่มเฝ้าระวังเชิงสมานฉันท์ รวม 5 คน โดยการสัมภาษณ์

ตารางที่ 3.1
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับที่	ประชากร	จำนวน
1	ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	14
2	ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	17
3	นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา	7
4	พนักงานอัยการ	7
5	พนักงานสอบสวน	10
6	ที่ปรึกษากฎหมาย (ทนายความ)	5
7	ผู้กระทำผิด	10
8	ผู้เสียหาย	5
9	ผู้ปกครองผู้กระทำผิด	10
10	ผู้ปกครองผู้เสียหาย	5
11	อาสาสมัครเครือข่ายชุมชน/ตัวแทนชุมชน	10
	รวม	100

การคัดเลือกกลุ่มประชากรดังกล่าวเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อจำกัดของการศึกษาในประเด็นของระยะเวลาในการศึกษา และงบประมาณค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ผู้พิพากษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 14 คน จากจำนวนผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางทั้งสิ้น 26 คน ผู้พิพากษาสมทบที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 17 คน จากจำนวนผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเฉพาะที่เป็นคณะทำงานการประชุมกลุ่มเฝ้าระวังเชิงสมานฉันท์ทั้งสิ้น 25 คน ส่วนพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน ที่ปรึกษากฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา ผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย

ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชนหรือตัวแทนชุมชนผู้มาอย่างมาจากคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่เพิ่งมีการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์เพียง 1 คดี และจากคดีของศาลจังหวัดนนทบุรีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวที่มีการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ในปี พ.ศ. 2549 ทั้งสิ้นจำนวน 12 คดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถามไปสอบถามกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ได้แก่ ผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา อัยการ ที่ปรึกษาทนายความ พนักงานสอบสวน ผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชน โดยผู้ศึกษาจะไปอธิบายรายละเอียดของแบบสอบถาม และดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองแก่ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา อัยการ ที่ปรึกษาทนายความ พนักงานสอบสวน ผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชน ซึ่งมาเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ ในวันที่มีการจัดประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์หรือมาปฏิบัติหน้าที่ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางช่วงเดือนธันวาคม 2549-เดือนมกราคม 2550

2. ผู้ศึกษาจะฝากให้เจ้าหน้าที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา อัยการ ที่ปรึกษาทนายความ พนักงานสอบสวน ผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ผู้ปกครองผู้กระทำผิด ผู้ปกครองผู้เสียหาย และอาสาสมัครเครือข่ายชุมชนช่วงเดือนธันวาคม 2549-เดือนมกราคม 2550 ที่เข้าร่วมการจัดประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์หรือมาปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์มีปริมาณคดีไม่เท่ากัน โดยจะแจกแบบสอบถามที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง หรือตามชุมชนต่าง ๆ แล้วแต่ความสะดวกของผู้เข้าร่วมประชุม และในการแจกแบบสอบถามแต่ละครั้งจะทำการแจกแบบสอบถามก่อนเริ่มการประชุม และรอรับแบบสอบถามหลังจากประชุมเรียบร้อยแล้วในแต่ละครั้ง

3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน 2 สัปดาห์ ผู้ศึกษาจะไปเก็บรวบรวม แบบสอบถามด้วยตนเอง และทำการตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องสมบูรณ์ โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารศาลเยาวชนและครอบครัว เป็นการสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษาเอง ซึ่งใช้การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ความเข้าใจ โดยจดบันทึกทั้งคำถามคำตอบ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่สมบูรณ์ไปลงรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณหาค่าทางสถิติโดยการประมวลผลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) สำหรับคำถามที่เป็นแบบให้เลือกตอบหรือคำถามปลายปิด เพื่อเปรียบเทียบดูการกระจายของข้อมูล
2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) ในคำถามที่เป็นแบบมาตราส่วน เพื่อแสดงความคิดเห็นของกลุ่มประชากร โดยมีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum (f_i m_i)}{n}$$

$\sum$ คือ ผลรวม

f_i คือ จำนวนความถี่ของชั้นที่ i

m_i คือ ค่ากึ่งกลาง (midpoint) ของชั้นที่ i

$$= \frac{\text{ขีดจำกัดล่างแท้} + \text{ขีดจำกัดบนแท้}}{2}$$

n คือ จำนวนข้อมูลหรือกรณีศึกษาทั้งหมด

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระจายน้ำหนักของคำตอบในแต่ละข้อ

$$s = \frac{\sum (x_i - \bar{X})^2}{n-1}$$

s คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

x_i	คือ	ข้อมูลดิบแต่ละตัว
$\sum (X_i - \bar{X})^2$	คือ	Sum of squares ของผลต่าง
$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
$n-1$	คือ	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างลบหนึ่ง

การนำเสนอผลการศึกษา

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา อภิปรายเชิงเหตุผลทุกประเด็นแล้วนำเสนอผลการศึกษาเป็นความเรียงเชิงพรรณนา เพื่อหาทางนำผลการศึกษามาพัฒนาการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และจะแก้ปัญหาด้วยเหตุปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัดเช่นเดิม แล้วนำเสนอแนวทางต่าง ๆ ในการปรับปรุงพัฒนาการประชุมกลุ่มเยาวชนเชิงสมานฉันท์และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนไทยในโอกาสต่อไป